

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱՊԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 127 ՃՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

22 ՄԱՅԻՍ 1871

Սէտայը Հաղորդէթ հափթատա իքի տէֆա եանի չարչանպիսի վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի պէօյիւք նիւսիսէ թապ ու նէչր օլունաճագ տրր : Պիր սէնէլլիսի բէշին օլարագ պիր լիրայը Օսմանիյէ տիր : Ալթը այլըղը իւչ պէյազ Մէճիտիյէ , վէ իւչ այլըղը իքի մէճիտիյէ տիր : Պէհէր նիւսիսէսի 40 բարա : Թաշրալար իշխւն բօսթա իւճրէթի այրըճա ախգ օլունուր : Ապօնէ օլմագ իշխւն Ղաւթատա Երմէսի քիլիսէսի սօգաղընտա Նօ . 19 իլէ մուրագգամ Միւհէնտիսեան մաթպասարնա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իխթար օլունուր , իլանաթըն պէհէր սրբասը իւք տէֆա իշխւն 100 բարա , իքինճի տէֆա իշխւն 60 բարա տրր : Ձկատէ ուղուն նէչրիյաթ փիւն այրըճա բաղարըղ օլունաճագ տրր :

ՄԱՅԻՍԻՆԷ 22, ՄԱՅԻՍ

ՄԻԼԻՅԷ

Շու սօն կիւնլէրտէ Զրանտատան ալընան խապէրլէր ճիւմլէյէ մուճիպի թէհասիւֆ օլմագտա տրր . շարգըր նամընր բէնտիլէրէ թաթիսիա իթմիշ օլան միլլէթտաշէրիմիղ տէ , ումուճ իլէ պիլիթթիֆագ , Բարիզտէ նէվ զուհուր օլան շու ֆէտատ գօմիթէ պիլին իտտայըր պաթըրլէ վէ ֆիլիսաթը նամէչրուէսիսի թագալիհ իթմէք տէ որուլունուրդար . վէ պունուն թասաճիւպէ շաշան օլան ճիհէթի շու տուր քի , շարգըր գօմիթէսի քէնտի իտտաա վէ ֆիլիսաթըրի իլէ Բարիզ ֆէտատ գօմիթէսիսին իտտաա վէ ֆիլիսաթըր պէյնիստէ օլան միւշապէ հէթին ֆարգընտա օլմօցարագ , ետ խօտ տահա տօղըրուտ ֆէրգինտէ ի սէլէր տէ , իթթիրաֆ իթմէք իսթէ մէյէրէք , Բարիզ գօմիթէսիսին տաթիլ պուլունանլէր , վէ օնլար իլէ հէմէֆ քէար օլանլէր ալէշլէրիսն տէմէ տիքլէրի սէօղ գալմագ , պունլարըն

խայինի վէթան վէ միլլէթ օրտուգլաւրընր խապթա դապըշարագ , Ֆրանսըր միլլէթինին պիր ճիւղի օրտուգլարը հալտէ , Էքսէրիլէթին իթթիլ խաղ իթտիլի Էտտօ վէ դահիպ օլտուղու Էքքէարընա դարըր իտեան իթ մէլէրի , ումուճ միլլէթին հագգընր իպթագ վէ միլլէթինին մահվ իթմէք տիր տէրլէր , վէ պու սէպէպտէն նաշի պու ֆէտատ գօմիթէսիստէ պուլունանլար ինտանիլթէթտէն պի պէհէր , խային , գալիմ , արսըղ պիր թագըմ առէմլէր օրտուգլարընր իգրար խտէրլէր :

Վէ հիւշիւպհէ իթմէլիղ քի , շարգլըրտան աղ պուշաղ ագըր պաշըն տա օլմնլէր իլէ մուպահատէյէ կիրի շիլթէ , շուրասընր տա թէպլիմ իտէրլէք քի , հէր նէրէտէ վէ հէր նէ դէմանտէ օլտա պիր միլլէթին ագալլի պուլունան ֆըրգասըր քէնտուրէյ ու Էքքէարընր ճէպրէն Մէճմուայը միլլէթէ գապուլ իթտիլմէյէ գըլամ իթմէսի ասլա խաթատան սոլլիմ օլման յըպ , հէր հալտէ հուգուգու միլլէթին իիւրալ վէ միլլէթինին բայ ու

մալ օլմասընր միւնթիճ ոլուր , վէ պու տա բէք չօգ վուգուլթը հաղըրլէ վէ միլլէթէգատիմէ իլէ իտգաթ օլունապիլիր :

Վագաա ագալին Էքսէրիլէթէ դալէպլէթի կէօրիւլմէմիշ տէլիլ տիր , պու նէվի դալէպլէթին ճէպրէն վուգու ու առէթա պիր դասպ տրր , պու տա դալիպ օլանլարա բէք աղըր պահայա օթուրուր , վէ ոլէօլլէ պիր դալէպլէթին պագասը տաթիլ միւմքին օլմանալ :

Պիւ տէմէլիղ քի , տալիմա վէ հէր հալտէ ագալին դահիպ օլտուղու Էքքէար Էօլտուգ տուր , վէ Էքսէրիլէթին իթթիլաղ իթմիշ պուլունտուղու թարիպ մուլթըգա խաթատան տալիմ տիր . անճագ շունու աննաթմագ իսթէրիղ քի , ագալին Էքքէարըրալի տաթիլ օլտա պունու ճէրհէն ու ճէպրէն Էքսէրիլէթէ գապուլ իթտիրմէյէ գալըշմասը , ումուճ միլլէթին խապապլէթինի պատի օլուր : Տօղրու օլան շէյ պիր կիւն տէլիլ իտէ պիր կիւն պիլինիլ , վէ բաղըմ կէլէն թէտապիլի միւհասիլէ իճրասըր իլէ

ճիւղերէ գապուլ իթտիւն պիլինիւր , եօխ հրոս, հիտտէթ, թաղեթ քեար իթմէզ . զէմննրն եաբաճաղնը զէմանէ պըրազմալը տըր :

Շուկու տա էյիճէ պիլմէթ տիր քի , աքալին զանհիպ օրտուղու էֆ . քեար էկէր մաաղ Ալլահ գապուլէ շայան պիր էսասէ մէսնի օլմայըպ , եալընըզ զարաղ ու նէֆսանիթէ միւսթէնիտ օլարազ , մէճմուայը միւլէթ ալէյհինէ գըլամէ գալգըլմաալը այնը ճինայէթ տիրմէք օլուպ , ֆայիլէրինի միւրթէթիպ օլտուգլարը պուհապասէթին մէսուլիթինտէն ապազուրթարամազ , Շիմոի շու միւալ վարիտ օլուր քի , շարգըլ տէնիլէն ֆըլգանըն իտտաաալը , վէ մէյտանա գոյտուգլարը էֆքեար , միլլէթիմիզ հազգընտա սահիհէն եօլու պիր իտտաա , վէ խաթատուն սալիմ պիր էֆ . քեար մը տըր , եօխսա զարաղ ու նէֆսանիթէ մէսնի , եա տահա սօղըրուսու պիր զաթլիթ մէսէլէսին տէն իսլարէթ մի տիր :

Էլէր իտտաալէրի եօլու վէ էֆ . քեարլէրի միլլէթ խայըրը իտէ , հէր նէ գատար մուամէլէլէրի նապէճա ի սէ տէ , նիլէթլէրի հիւրմէթինէ հիտտէթ ու շիտտէթլէրինի ալֆ իտէպիլիւրիզ . եօգ զարաղ ու նէֆսանիթէթ տէն իսլարէթ օլտուղուսու իսպաթ իտէպիլիւրիք , տիւնեա վէ ահրէթ քէնտիլէրէ խայընը միլլէթ նազարը իլէ պազաճազ օլտուղուսուղը , վէ միլլէթիմիզ թարիսինտէ բուզի գըլամէթէ գատար պու նամ իլէ եատ օլունաճազլարընը քէնտիլէրէ խաս . սէթէն պէյան իտէրիզ :

Իւչ սէնէտէն պէրու պէյն էլ միւլէթ վուգուա կէլմիշ օլան միւնաղաա վէ միւնազաշանըն միւնչէ ու մէպուէսի էվլէլա բէվէրուսուս պօլլաալը ահքեամը միւնտէրիճէսի օլուպ , պու պապուէ ումու միլլէթին էֆքեարը քիմսէտէն մէսթուր ալէյի տիր , վէ ճիւմլէթէն պիլ իթթիֆազ միլլէթի միլլին պաղը հուգուգու իխլալ օլմուշ օլտուղու , վէ պունլարըն միւնէտտէ պէն իսպաալը ճանիպի քիւրսիւյիւ

բուհալիլէտէն իսթիտա իթիլէք լաղըմ կէլէճէլիլի , վէ զէման ֆէվթ իթմէ . յէրէք , իճապընըն իճրաղընտ հէր վէճէ իլէ զայրէթ ու սէպաթ օրտուսաալը , Սըթըրը Պօղոս պէյ էֆ . նտի . նիլն խանէսինտէ թէճէմմիւ իթմիշ օլան ումուսու միլլէթ մէճլիսինտէ գարարաշտըրըպ , միւճիպիլնէ մազ պաթաալը գալէմէ ալընարազ , ճիւմլէ հաղըրը մէճլիս պուլունալար թէրաֆլարընտան իմզա օլունմաալըլուտը , վէ պու գարարը միւլէյիտ օլարազ թարաֆըմըգտան միլլէթ Սինաթօսու գօմիսիօնուսա պիր լայիհէ տալի թազալիմ գըլընմաալըլուտը :

Նէ իտի պու լայիհանըն մաալի . պուկու պուրաճըգտա թէքրար իտէրիզ . զիրա պէլքի խաթըրլարտան չըգմըշ տըր , էվլէլա , միլլէթիմիզին իտարէյի բուհանիլէսի հազգընտա Սինաթօսու թէնիլա կէօրիւլէճէթ թան . զիմաթըն գապուլ օլաճաղը :

Իքինճիսի , միլլէթիմիզին ումուրու ճիւմանիլէսի իտարէսի հուգուգուսու քեամիլէն սիլլէթէ պիտ պիլէճէլիմիզ .

Իւչիւնճիւ , միլլէթէ մախսուս օլան մէքթէպլէր , ֆուգարախանէլէր վէ խաթթախանէլէրին վէ սայիթ թէէ . նիլնաթը խայրաթիլէնին միլլէթէ իտարէլէրի , վէ ֆազաթ պունլարըն բուհանիլէ սայիտ ֆէրայիզի տէ պուլունտուղուստան , պու մաալէյի միւհիմմէնին տալի պիր նիլաթ թահթըլ . նա ալընմասը :

Տէօրտիւնճիւ , քիլիսէլէր միւլթէ . վէլիլիլէրինին հազգը թէմամէն իճրա օլունուպ , տալիլի իտարէսինին տալի լիլասէթի բուհանի իլէ օլան միւնաթըլընը գարարաշտըրըլմասը :

Պէշիւճի , պիզ Լատին Էյմէնիտի օլմայըպ , վէ Լատին օլմազլըլը տալի արզու իթմէսիլիմիզտէն , էրմէնի միւլէթիմիզին քեաֆֆէյի արարողը . թիւնլարը միւնպալէտէն մուհաֆազա օլունտուս :

Ալթընճը , կիւրուհու բուհանիլէ . միզտէն հէր թարիֆին պուլունաճաղը մէվէթի , վէ եէկոիկէրինէ օլաճազ միւնաթէպաթըն պիր թալիթը մազպու .

թիլէթէ ալընմասը :

Եէտինճի , թէմական բիոգոպուս . լարըն ինթիլապ մաալէսի նիլաթաթ թալթընա ալընըպ , էյալաթաա պուլունան քահանայ վէ աշխարհականալըն հուգուգու ինթիլապլէրի հուտուտու սէրիհաթէն թայիլն վէ իլան գըլընտըն :

Սէքիլիւնճի , եիւզ էլլի սէնէտէն պէրու միւնսսէս վէ մէրի իւլ իճրա օլան շարգ նիլաթաթը միւճիպիլնէ կաթոլիկոս ինթիլապընա ճիւմանի կիւրիւհիւնիւն միւտախէլէսի ուլա . մայաճաղընտան , Դրան թապիր օլունան բիոգոպուրըն ինթիլապը հազգընտա վատ օլունան քահանայ վէ աշխարհական միւտախէլէսի թահրիլէն նէչր ու իլան օլունտուս :

Տօգուղունճու կաթոլիկոպուգ հուգուգու հազգընտա 1867 Յուլիժ 12 կիւնդալը իլէ վազը օլան թէպէտ . սիւլաթա տայիր օլան իսթիտաճըլըն Սինաթոս վասէթաալը իլէ Գիւրսիւյիւ շէրիֆէ արզ վէ թազալիմ գըլընմասը խասսէթէն նիլազը իլէ թէպէտալա . թը մէգըլէրէնին շարգ ահալիսինէ զայէթ կիրան կէլալիլինի , վէ շարգ . տա ուղղափառլըլըն թարազըլընա պիր սէտտը միւմանաթ օլաճաղընտա թէրաֆըլըգտան քիւրսիւյիւ շէրիֆէ պէյան իլէմէնիզի թէմէննի իտէրիզ տէնմիշ իտի :

Իշթէ պիլիմ Սինաթոս վասէթաալը իլէ Բօմայա արզ ու թազալիմ իթալիլիլ իսթիտանըն մաալի , իշթէ հուգուգու միլլէթտէն հաճէթսիզ տէ . նիլէն Հասուսիլթիլին արզուհալի , իշթէ Լատին օլմազ իսթէյէն Հասուսիլթիլին արզուսիլա իշթէ ումուրու միլլէթի վէ էմլաղը միլլէյի Բօմայա թէպիլիմ իտէյօրլաթ տէնիլէն թազըլըն իմզալէրի իլէ պէյան իթալիլիլէրի էֆ . քեար վէ միւթալալէրի : Շարգըլ խաթիմլէրիմիզին նէ տիր իսթէ տիլլէրի պիլմէյօրուգ :

Շարգըլ կիւրիւհիւնիւն թա պէտայէթի մէսէլէտէն վազը օլան տա . վալլէրինտէն պիրի տալի , թարաֆը տէվլէթը Սիլիսէն պա Պէրաթը Սիլ

Հասուն էֆենտի էօհտէսինէ իհալէ
օրունան Սսիթանէ բաթրիքի իւն
վանը օլտու իտի . պու պասպտէ շարգ
ը ֆըրգաօրնտան օն իբի ազատէն
միւրէքքէպ , վէ Միհրան պէյ էֆէն
տինին խանէօրնտէ թէճէմիւ իթմիշ
պան պիր ճէմիլէթին գարարը միւրա
քէրէպի օլան մաղպաթատա շու վէճհ
իլէ տէրձ օլունմուշ տուր . ետնի
Հասուն էֆէնտի տէր էօհտէ իլէմիշ
օլտուղու Սսիթանէ բաթրիքիտէն
իթիֆի իտէր իտէ , ճիւմիլէթէն քէն
տույէ իգհարը թէշէքքիւր օլունմուպ
էլի էօրիւլէճէք վէ քէնտիտինտէն
պաղգա պիր շէյ արանըմայաճապ ի
տի . Հասուն էֆէնտի պունու տու
յար տույմաղ , պէրաթընը սէքիզ կիւն
էվիլէլ ալմը իքէն , վէ էքսէրիլէթի
միլլէթին էֆէրարը իթիֆաօր ալէյ
հինտէ օլտուղունու պիւտի հալտէ ,
միլլէթ իշինտէ գըլը գալլի մուճիպ
օլմամաղ , վէ ալէյհինտէ պունունան
շու թագըմը խօշնուտ իթմէք միւրա
հազապնա մէպնի , տէր հալթրիսթի
յանըղա եազըշըր սիւրէթտէ պիր
ֆէտաքիարըղը իհթիսար իտէրէք ,
իթիֆաօրը Պապը Ալլիէ պա թագ
րիւր պէյան իլէտի . լաքին մար իւլ
պէյան մաղպաթալը իմգա իլմիշ օ
լանլար գարարարընըն սքսի օլտարազ
էլ էօրիւպ . թէշէքքիւր իթմէտիլը
տէն մատտէ տահա զիլգալէ հաքարէ
թէ գըլամ իլէտիլէր . էշթէ պու օլ
տու շարգը միւթէհապըզանըն իմգա
լէրի իլէ թատիկ իթմիշ օլտուգլարը
մաղպաթա գարարընըն իճրաօր :

Էյէր ոահիհէն Շարգըլարըն էֆ
քէրարը միլլէթիմիլին խալը իշիւն
վէ հուգուգու միլլէյի մղհաֆաղա
իթմէք օլմուշ օլտալտի . լէվէրազ
րուս պօլտար հազգընտա մար իւլ
պէյան ումում միլլէթին իթիֆա
գընը սյնը ֆըրսաթ ատտ իտէրէք մէ
վաօր մալիւմէնին թատիլինէ , վէ
իւլալ օլունմուշ տէնիլէն հուգուգ
լարըն իպգաղնա ճիւմիլէ իլէ պէրա
պէր չալըշարապ իշին թէսվիլէսինէ
ճահտ ու զայրէթ իթմէլի իտիլէր , վէ

Հասուն էֆէնտինին Սսիթանէ բաթ
րիքիտէն իսթիֆաօր քէյֆիլէթին
տէն տալի իսթիֆաօրէ քտէրէք , միւ
լէթին ումուրու տիւնէվիլէսինին ի
տաքէթին տէք էօհտէ իտիպ պէյլէ
պիր թագըմ նապէճա խտտալարա
վէ նա մէշրու մուսմէլաթա գալգըշ
մամաղը իտիլէր , վէ պու նէվի իտ
տաա վէ մուսմէլէսի իլէ պէպտալթ
միլլէթիմիլին շու պունունտուղու հա
վէ վէլէթէ քէրս իթմէմէլի իտիլէր :

Հէրնէ հալ իտէ իթիֆաօր միւ
լէթ ուղընա էքսէրիլէթի միլլէթին
ճահտ ու զայրէթի վէ Հասուն էֆէն
տինին իսթիֆաօր պի ֆայիլտէ օլ
տուգտան վէ մէսէլէ կիլթի ճէ պիր
աղիմ մալիլթիլէթէ տիւշտիւքտէն
վէ թաքաֆիլէնին հիտտէթ ու շիտ
տէթի պէր քէմուլ օլտուգտան սզըրա ի
շին թէպտու թէսլին իտիլմէսինիլէթի
խալըիլտի իլէ թէրաֆը հիւքիւմէթի
սէնիլէտէն օն իբի ազատան միւրէք
քէպ պիր գօմիսիօնու մուվազգաթ
նպսպը թային օլունմուշ իտի :

Վէ իշ պու գօմիսիօնա թարաֆը
սատարէթը իւղմատէն իթա օլունան
թալիմաթ շու մէքէգտէ իտի :

Միլլէթին սըրֆ ումուրու բուհա
նիլտէն օլան ճիւմիլէթին մէվատուր
ճիւմանէսինտէն պիլթթէֆիլէք , մէ
վատուր մէգքիւրէնին սիւրէթի մէշ
րուատա ճէքէանընը հալլի պիր նի
զամմամէ լայիհալը գալէմէ ալընարազ
թատիլէնին հալլի Պապը Ալլիէ թագ
տիլմ օլունտուգտան սզըրա միլլէթին
ատալթը գատիմէսի իւղրէ միւճէտ
տէգէն պիր իտալրէ մէճիլի թէշէթիլ
վէ ազալէրի ինթիլապ օլունարազ
հէր պիր ումուրու իտստուգտէն բու
յէթ վէ իտալրէսի օլ մէճիլէ իհալէ
գըլընմաթ խուտուրէրինպէն իպարէթ
պունունմուշ իտի :

Հիւքիւմէթի սէնիլէ ճանիպի ալի
սինտէն միլլէթի տալիլէսինիլէ հազգըն
տա ըզհար պունըրուան շու էսէրի
թէվէճիւհիւ պիր լութիլու մալի
տուս պիլէրէք իտիլտէթի գալպ իլէ
տէր հալ իշէ ֆէյտալ վէրէրէք ումու
րու միլլէնին սիւրէթի մէշրու տաա

ճէրէանըն տէր էօհտէ իթմէք լա
ղըմ կէլիլէթէն պիր թապըմ վահի իտ
տաալարա շուրու իթմէքտէն մաատա
Շարգըլը ազալէրիլիլ քէնտիլէրի իլէ
հէվէֆքէար պունունան պիր թագըմ
ատէմիլէրի թէշէթիլ օլ թահիլէր իտէ
րէք պիլ պու գօմիսիօնու եաքուր
ղը վէ եաքաճաղը շէյլէրի ճիւմտիտէն
բօթթէսթօ իտէրիլ սէօղլէրի իլէ գօ
միսիօնու իւղէրիլէն հիւճմ իթտիլէ
րէք իշի միւլէվէս իտիւպ պիլթիլթի
լէր , վէ պու խալըրիսհանը միլլէթ
տէնիլէն զէվաթ մէճիտտէն միւֆա
րէքէթիլէ հէր պիրի պիր թարաֆա
տաղըլը միւճէտտէտէն պիր ճէօմա
աթ , միւճէտտէտէն պիր թագրիլի ի
ման , վէ միւճէտտէտէն պիր հիլէթ
թանգիլմ ու թէշէթիլ իտէրէք իբի թա
րաֆ արտսընա մէգհէպճէ վէ միլլէթ
ճէ պիր տէրին վէ գանըր տէրէ տիր
աշտըլար :

Սօրարըմ շիմտի պի թէրաֆ օլան
ճիւմիլէ ահալիլի 'պէլիլէթի' շու
մուլթատարէն հիքէայէսինէ միւ
տարաթ օլունան վուգուաթէ նա
զարէն Շարգըլը ֆըգաօրնըն կիտիլի Եօլ
լու պիր կիտիլ վէ մէնֆատթը միլլէ
թէ էլվէրիլիլ պիր կիտիլ մի տիր
Եօլսա միլլէթին իտարաղընա տօղրու
տան տօղրույա պիր գըլամ մը տըր
խըլանէթ մի տիր , հուգուգ տալտուր
մը տըր , Եօլսա ատէթա սըրֆ զա
րապ նէֆսանիլէթ մի տիր , Եալտու
տահա ֆէնասը պիր գաթիլաթ մէսէ
լէսինտէն իպարէթ մի տիր :

ՅՐԱՆՍԱ ՀԱՊԱՏԻՍԻ

Իիթիլալ քէամիլէն մաղիւպ օլ
մուշ տուր , Գօմիւն ասաքիլիլ , քէգա
լիք Գօմիւն մէճիլի վէ սըհհէթի ամ
մէ գօմիլթէսի ազալարը մաթթուլ եա
խօտ մահպուս օլունմուշլար տըր
Թէլէղրաֆ իլէ պիլլէրէ 'պիլթիլիլէն
մաթթուլարըն իսմէրի շուլլար տըր
Պիլլիօրա , Միլլիլէր վէ Տէլէպիլէզ
նայը մուհարէպտէ մաթթուլ պու

լուծմունչար տըր, Տօմարօվիսքի, Ռի-
կօլթ Ամուրօ, Վալլէ վէ Վէշինիէր
նամ քէսանըն պալօն իլէ ֆիլար իթ-
միշ օլտուգլարը զանն օլունույօր իսէ
տէ սահիհ օլմամալը տըր: Աստի վէր-
սայր օրտուսունուն Բարիդէ տուխու-
լիթտի կիւն թէվգիֆ վէ մահպուս
գըրնմը տըր:

Ասիէր թէրաֆընտան Բարիդինէք-
սէրի գաբուլարընը աչմագ իշիւն
հիւքիւմէթտէն ագճէ մաթլուպ օ-
լունմունչ իտուկինտէն պու վէսիլէ իթ-
վէրսայլ օրտուսունուն Բարիդէ տու-
խուլի թէէլիլ օլունմունչ իտի: Էշիլ
ղամմագ վէ խիյանէթ կէօրիւնիւշէ
նազարէն Գօմիւնիէր իշինտէ քէք չօգ
օլմալը քի պիւրիպիլէրինէ էմիլէթ-
լէրի օլմատըղընտան հէր եէվմ պիւր
թագըմ մահպուսլար էլէ կէշիլիւմէք-
տէ տիր: Գլիւղէրէ Բարիդ գաբուլա-
րընը աչմագ իշիւն 10 միլիօն վէ Տօպ-
րօվիսքի 500,000 ֆրանգ թալէպ ի-
տէր իտի: Էղճիւմիէ պու սայընըն ի-
շինտէ նիշէ էշիլըրը զէվաթ տախի
պուլունմագտա իտի, նասըլ քի Տէ-
լէրիլիւղ տախի պուլունարըն իշինտէ ի-
տի: Պու Տէլէսքիլիւղ զայէթ միւսին
վէ միւստէթի էօմիւն հէր խաթա-
տան արի պիւր զաթ իտուկինտէն,
քէնաինի ֆէտա իթմիշ օլտուղու շու-
մէսէլէտէ նամուսունու ըզղիլ վէ թէզ-
լիլ իլէյիճի հարիդ վէ գաթլ հապա-
սաթընա տախիլ օլմասը չօգլարընըն
թաճիւպիւնիւ մուճիպ օլմունչ տուր:

Բօշֆօրուն ախղ ու կիւրիֆթ օլմա-
սը սահիհ օլունպ, իւղէրինտէ պէշ
պին ֆրանգ ալթուն լէ հայլըճա
միւսէվէր պուլունմունչ տուր: Բօշ-
ֆօրուն վէրսայլա նագլինտէ, քէն
տինի շու պաղըրչար իլէ թէպրիք իթ-
միշէր տիր « աշաղը իըրսըզ, աշաղը
հայտուտ, էօլիւմէ: Օ արատալ ահա-
լի մէրգումու անինտէ թէլէֆ վէ
բարչա բարչա իթմէյի իթմէմիշէր ի-
սէ տէ գուվիլէյի ապէրիլէ լէ կիւճ
իլէ էօնիւնիւ ալապիլմիշէր տիր:

Նիշէ էշլը բօլիթիգ ատամլար,
Գօմիւն աղալարը գունճագճը օլ-
մունչար իտի, ըէհինտէ օլան եէսիլ,

լէրի գաթլ վէ իտամ իթմէլէրի քէն,
տիլէրինի իգրար օլունաճագ գաթիւ-
լէր իթմիշ իտի: Պուճար իշիւն շէ-
տիտ պիւր ճէղայա միւնթագըր օրուն-
մագտա իսէ տէ Ալլահ վէրսէյիտիտէ
ատալէթին էլի տէմէյիգ գապահաթ-
սըղլարը, իլլա եանըմըն օլանլարը տա-
խի կէրչէքտէն միւթթէհիլէրտէն
թէֆրիգ իտէյիտի, շիւնքի հարիք վէ
գաթիլ ճինայէթլէրի շուրիշ վէ վէ-
ղանըն զաֆիլէն ալէվիլէր օլմասընտան
նաշի իլէրի կէլմէ պիւր ֆիլիլիւթ
օլմայրպ, ագտէմճէ թէզէքքիւր,
թէէմիւլ վէ խապէր իլէ ոուպութ
պուլունչ պիւր ճինայէթ օլտուղուն-
տան, պուլնլար իշիւն նէ ալֆ վէ նէ
ինսաֆ վէ տէֆհ ճալիլ տէյիլտիր, Պիլիւր
քէմալը ֆիղան իլէ իշիլքէա իտէրիլ
անլէրի, անլէր քի գուվիլէյի ճէպրիլէ
իլէ էշգըտ կիրուհի իշինտէ պու-
լունմագ պէտպալթըղընա տիւշար
օլմունչար տըր: Իւմիտ իտէրիլ, քի
էէօլմը ճէղատա պուլնլար պիւրիպի-
լինտէն թէֆրիգ գըրնաճագ արը
տէր:

Իւստաթ մագլուպ օլմունչ տուր,
լաքին պագալըմքի գալպիլէրտէ նի-
ղամ տախի իսղգա գըրնմըն մը: Պու-
նու քիւմ թատիլիլ իտէպիլիլ: Բէ-
լիւպիլք թէրաֆշ թօրագ գազան-
մագտա տըր, լաքին վէրսայլ թէրա-
ֆընտան նէշր օլունան մախապէրա-
թա նաղարէն, իւշիւնճիւ նաբօ-
լէօն պու մատտէյէ մէշղուլ տուր,
Գօնթ Շամպօր քէղալիք, Օրէան Բը-
րէնիլէրի իսթիգրազ վէսիլէսի իլէ
Բարիդի կէօղտէն կէշիլմէքտէ տիրլէր,
ճիւմէ պու ինթրիլիլէր եօգ քի հիւ-
քիւմէթ իլէ պիւր ֆրգա արատընտա
իլլա իմէրաթօրուգ լէ Բէլիւպ-
լիք մէյանէսինտէ ալիլ եէնի միւնա-
ղաանըն թէվիլա վէ թէքվինինէ սղա-
մէթ սայլապիլիլ:

ՎԷՐԱԴԻԻ

Իտարէի ումունրու միւքիլէյէ տա-
լիլ օլան մէսալիտէն հիւքիւմէթլէր

իլէ ահալինին շիմտիլէ գատար էն ղի-
յատէ տըգագաթընը ճէլպ իտէն վէր-
կիւ մէսէլէսի օլունպ, հաթթա ֆը-
րանսա իսթիլալը աղիմինտէ գուվ-
վէի նագալէ իլէ քէսայր շէօհրէթ
իթմիշ օլան Արտապօ նամ գաթ վէր-
կինին սուրէթի թարհ վէ թէվիլիլ
տաքէյի միւլքին միւսլէրի հագըգէթ
մէսալէսինտէ տիր, տէմիշ տիր:

Հագըգէթը հալտէ վէրկիւ հիւ-
քիւմէթ թէրաֆընտան ահալինին
էմագ վէ էմալիլ իլէ ըրը վէ ճան-
լարընա իտիլէն հիմայէթ վէ սիյանէ-
թին պէտէլի տիր վէ եախօտ էմիլ տը-
թէրարտէնին պէյանը վէճհ իլէ էշէա
վէ էմալ սահիլիլ օլանլար էմալ վէ
էշէալընը քէմալը էմիլէթ իլէ թէ-
սարուֆ իթմէք իշիւն թէէտիլէ ի-
լէտիլէրի էմիլէթ մաղապիլիլ էք-
րամիլէ տիր:

Իմտի աճապա հիւքիւմէթլէր տա-
լիմա վէրկիլէ պու նաղար իլէ մի
պագմըլար, տօղրուսու պիլ պու էֆ-
քէարտա տէյիլիլ, վէ էյէր էֆքէա-
րըմըր սահիհիլ օլարագ պէյան իթմէք
լաղըմ կէլէ, շիմտիլէ գատար մի-
լէլը միւլթէլիլէնին տէքէարընտա
պուլունանլարըն պու սղապտէ վէղա-
լիլիլիլ պաշգա եօլտա իֆա իթմիշ
օլտուգլարընը պէյան իթմէյէ մէճ-
պուլունչ:

Ամմա շու պահս սատէտին խարը-
ճընտա օլտուղունտան պուլունտան սար-
ֆը նաղար իտէլիմ, Եօգարըտա վէր-
կիւնիւն ղիքր օլունան թարիֆա-
թընտան աղնաշըլտըրը վէճհ իւղէ,
վէրկիւնիւն ասըզ էսասը պիւր նիսպէ-
թի հագըգըլէյէ մէսլիլ թէվիլիլ տէ-
մէք օլունպ, ֆիլ վագը վէրկիւ էմիլ-
յէթ իշիւն պիւր իգրամիլէ օլտուղու
թագտիրճէ, մըգատարը անճագ թահ-
թը էմիլէթ վիսղ իտիլէն էմալ վէ
էշէպէ նիսպէթլէ թայլին օլունմագ
իճապ իտէր:

Պու նիսպէթ գալիտէսի հէր թէ-
րաֆճա իթթիլաղ օլունուպ հէնուղ
գուվիլէտէն ֆիլիլէ կէթիլիլէմիշ
իսէ տէ տալիմա թատիլիլ օլունմունչ
տուր: Վէ պուլուն ֆիլիլէ կէթիլ-

ընդմէսի խուռուտունձա եայլնը միւ-
պայէնէթ հասըլ օլարագ հալա չիմ
տիյէ գատար վերկինին թէվզի իչին
պիր սիւրէթի միւրէմէլէնին իթթի
խաղը հագգընտա հէնիւզ իթթիհատ
վէ իթթիթագ հասըլ օլմամըլ տըր :
Շէջլէ քի պաղըլարը ճիւմլէ վերկի-
լէրին եէրինէ եայլնը վարիտաթ
իւզէրինէ վերկի վահիտ ալընմար
վէ պաղըլարը ինկիլթէրրատա օլ-
տուղու կիպի վարիտաթտան պըննան
վերկի վահիտաէն հասըլ օլան մու-
հասսէնաթը րէտտ իտէրէք րուսու-
մու միւթէնէվիտ նամըլա վերկինին
թագսիմի թարաֆընը իլթիլամ իթ-
մէքտէ տիրէր :

Իշթէ վերկիլէրին սիւրէթի թէվ-
զիի հագգընտա ուսուլու վահի-
տէ իթթիթագ օլունմամարն-
տան տօլայը, Պասըլ Ալիէտէ վէր-
կինին հատա ու հիտապը պուլունմա-
յաձագ տէրէձէտէ թագսիմ իտիւ-
միշ վէ հէլէ եվգաթը մութէվասու-
թէ թարիթինէ միւրաձատաթ օլուն-
սա իանէ վէ երթիլէ վէ երթիլէ վէ եօշ-
լու-իլէ վէ եօշլու- կի-իլէ նամըլա-
րըլա բէք չօգ վերկինին կէօրիւլէձէ-
յի կիպի էյհալէթ իւ հագիհի բէք
չօգ վերկի վար իսէ տէ պուլնար իքի
պէջիւք գըսմա թագսիմ օլունապի-
լիւր, եանի պիրինձի գըսմ վերկի-
չախսի վէ վերկիի էմլաք վէ էանաֆ
վէ տառլա վէ գայտ վերկիլէրինտէն
պաշգա, էչէա վէ էմլաքտան ալընան
վէ վարիտաթ իւզէրինէ թարհ օլու-
նան վերկի կէրէք ընգըլապաթ վէ
կէրէք պէտէլի մուպէէն իլէ ֆէրաղ
օլունան էմլաքտէն ալընան վերկի-
լէր տիր վէ իքինձի գըսմ տախի էմ-
թատա վէ հուպուպաթ վէ սայիւրէտէն
վէ կիւմրիւք րէսմի նամըլա տընան
վերկիլէր տիր :

Իշթէ շու վերկիլէր եայլնը ֆու-
գարա թագըմընը ըզհար իլէտիլի ճի-
հէթլէ պուլնարըն մուհագգ օլմատը-
ղը աղնաշըլըր իսէ տէ պուլնարըն հէր
պիրէրլէրին իլէրիւտէ թարիֆ վէ
թագսիլ իլէ կէրէք ահալլէ պար օլ-
մայաձագ վէ կէրէք վարիտաթ տէվ-

լէթի թէղէիտ իտէձէք սուրէթտէ
պիր վերկինին իթթիթագը խուռու-
տունու պի թէրաֆանէ վէ պիղարա-
ղանէ թահգիգ վէ թէտգիգ իլէյէ-
ձէյիլ, չիմտիլը վերկինին նէ էսասէ
մէսին թէվզի օլունտուղունուն թա-
րիֆի շու մէսէլէյի միւհիմմէնին հալ-
ու թէսվլէսինէ մէտարը հագիգի
օլուր զաննընտայըլ :

Վէ պիր տէ պու մատտէտէ պիր
մէսէլէ տահա վար տըր քի միւթէ-
ղայաթը հալէ նագարէն անըն տախի
թահգիգի լաղըմէտէն տիր :

Եանի իսթիգըրաղար ագար իլէ
պուլնարըն րէէսուլ մալ վէ ֆաիլի
եէնի վերկիլէր թարհը իլէ թէսվլէ
իտիլէձէք եէրտէ մէսարիֆին թէսվի-
յէսի իչիւն իսթիգըրաղ ագտի իհթի-
յատ օլունմագըղըն տօղրուտան տօղ-
րույա վերկիլէր թէղէիտ իտիլէրէք ա-
հալլէ միւրաձատաթ օլունմար, աձա-
պա տահա իայըրը տէյիլ մի տիր :

Էլհալէթիւ հագիի մէնաֆիի հա-
ղըղընէնին աղնամըլ օլան ահալիմիլ
հիւրիւմէթէ գարը օլան տէյիլէրինի
թէսվլէ իթմէքտէ հիչ պիր միւշքի-
լաթ չըգարմամագտա տըրլար, գիրա
միլթիթին սիւրէթի միւսթագիլէտէ
պագար տէվլէթինին իհթիլաձագ
վէ մէսարիֆաթընը թէսվլէ իթմէսի
չարթըլա հասըլ օլաձաղընը վէ հէր
պիր միլթիթին մուհաֆաղայը վաթա-
նը վէ իպգայը առայիլի տախիլի վէ
թէրագգիսինին պիրինձի սէպէպի օ-
լան թէրպիլէյի ումուլլէ իչիւն ի-
ձապ իտէն մէսարիֆին թէսվլէ վէ ի-
ֆատընըն լաղըմէտէն օլունտուղունու
պիրիլէք, ամմա ահալի միւթէլի-
յաթը աղնատըղը կիպի հիւրիւմէթ-
լէր աախի միւմըլինի մէրթէպէ ղիլի
ձէնահը հիմայէթինտէ պուլունանլա-
րըն տախիէի սէրվլէթինին թէսվլինէ
այ իլէ իալէլ բէղիլիտիլմէլի տիր :

Եօխտա պուլնարըն մէնաֆիի մա-
տիլէսի իալիլ բէզիլ օլարագ տիւ-
չարը ֆագը ու զարաքէթ իտիլիլ իսէ
պուլնտան իաղընէյի տէվլէթին տախի
պիլ քիւլլէ մու թէղարըրուր օլաձա-
ղը էմրի աշիքէաք տըր :

Պինայէն ալէյհ ճիւմլէնին խարա-
պիլէթինի մուճիպ օլան շու հալին
էօնիւնիւ ալմագ իչիւն հէր պիր հիւ-
քիւմէթ վերկիլի տախի սուրէթտէ
թէղէիտ իթմէք թարիգինի իհթիլար :
Իտէձէք եէրտէ պիրաքո մէսարիֆինի
թագիլ իթմէք թարաֆընը իլթիլամ
իթմէլի տիր :

Իշթէ էլհալէթիւ հագիի ճարի օ-
լան իսթիգըրաղ ուսուլի եէրինէ վէր-
կինին շու շարթըլար իլէ պիր նիսպէթը
հագըգիլէ իւզէրինէ ալընմար ուսու-
լինի թէրվլէ իտէրիլ :

Իքինձի գաիտէ տախի վերկինին
հէր պիր շախտա իտապէթ իտէձէք
մըգտարընըն վէ թէսվլէ օլունաձագ
ղէմանընըն հէր քէսձէ մալիւմ օլմա-
սը լաղըմ կէլիլ քի, պու պապտէ հիչ
պիր սուրէթլէ մուղայիգա հասըլ օլ-
մատըն :

Եօխտա պիր վերկի վէլէլ սուրէ-
թը մուհագգաղանէտէ օլտա պիլէ սու-
րէթի թէվզիի նագըս օլտուղու ճի-
հէթլէ չէնտ տէֆա ահալի իլէ մէ-
մուրլար պէյնինտէ միւնաղաթէ
սէպէպ օլմուշ տուր : Հալա պիլտէ
էօշը պուլնա լալիլ միսալ օլապիլիլ
քի ահալի պու վերկիլի նապէձա կէօ-
րիւպ, պուլունն պաշըձա սէպէպի
իսէ էօշը միւթէղիմէրինին հէր
տիւրիւ իսթիմարաթէ ճիւրաթ իթ-
մէլէրի տիր, Հէլէ պսւ էօշը մատտէ-
սի հագգընտա իլէրիւտէ թագսիլա-
թէ կիրիլէրէք էն մէշհուր միւլէլիֆ
լէրին պու պապտէ օլա միւլահաղա-
թընը պէյան իտէրիլ :

Լա թի-լի :

Բարիլ շէհրինին էչղըլարա եիւ-
ղիւնտէն կիրիֆթար օլտուղու աֆէթ-
նաք հարիլէր թէվարիտա տախի
էմսալի նամէպուգ պիր տիմանէլիք
օլտուղու հալտէ տախի, պիւթիւն
ճիհանըն խըրս վէ զարաղընը թահ-
րիլ իթմիլ տիր : Բօմա իմէրաթու-
րու Նէրօն տախի բայթախթը աթէ-
չէ վէրմիլ իտի, լաքին Թրօվա շէհրի-
նին խարապիլէթինին սուրէթինի հա-

սուրբ Կէթիլիմէյի թաամիմ իրէտիւնի
նորաբնութիւնէն ասանքը չօգտան
գալականտէն մահի վէ իղալէ օլմուշ
խաթ Գոմիան հիւնթիւնի թէշքիլ ի
տէն քէսպնըն յոտիսի նէ խաթ մէրսոն
վէրսայր հիւքիւմէթ աստքիւրիւնին
հէգիմէթ վէ բերսւշանիւթիւնին ին
թիգամընը մը ախդ իթմէթ իտիւ Ան
ճիգ քաթիլթաիւթըն պսարը ճէսիմէ
քիւտէն պուլունան եպիսկէթը մէյեր
միւրիւ թիւթէ, վէ Վիլլէթ մէճիւ
օինին քղապարընա մը պիտ շէյէր ի
տի : Էյէր պու խաթապաթ գահըն
մանդարընըն խըրս ու զարպզ վէ ին
թիգամընըն վիւճէրըն տիւսուզ վէ
հայաթապն մահրում պինալարա միւն
հասըր օլաճագ իտի իտէ, պուլունան
իճրապը իշիւն քէնտիւթիւնին խա
պիւնէրի մագամընտ ոլան զէվաթըն
էմլաթ վէ էպիսկէթիւնի թէճաթազ
իթմէմէթի իւղըմ Կէթիլ իտի : Լա
քին խայըր, պու մագուլէ միւճիտի
ֆէսատ նատան, վէ պիւտէպ, վէ ա
տու ի վաթան քէսանըն քէնտիւթիւ
նին մահվ վէ նապէտիտ օլաճագլարը
նը ֆէհմ վէ իտրագ իթտիւթիւնտէ
քէնտիւթիւնի իլէ պերապէր շիրքէթը
պէշէրիւնին մանդարիզ օլմապընա
միւրատ իթտիւթիւ : Միլլէր միւթթէ
իլիֆէ միւթթիւթ վէ պէտքէպը կիրու
հիւտէն միւրէքքէպ օլան պու թա
գըմ թէշքիլի թասալիւթը իթմէթ
տէ օլաթըրըն հիւնթէ չոտիսի խա
պէթ իտէն հիւտէյի թասալիւթի քէթմ
իտիւթիւ իտի : Չիւնքի պու գատար
էպիսկէյի ճէսիմէյի խաթապ վէ թիւ
րոտ իթմէթիւք ճիւնայէթիւնէ գըլամ
իթտիւթիւն տօղրա, նիհայէթ իլէլ է
պէտ քէնտի մահվ վէ նապուտ օլմա
պընա սէպէպ օլաթ, կէլէճէր զէ
ման իշիւն իղհանընամէյէ եատիկէտը
օլաթագ մահգա պիւր աստըր նէֆրէթ
վէ իգրաճ վասիլէթ իթտիւթիւ :

Պու ասհոպը ֆէստիւտան չօգլարը
նըն գաթի վէ պիւր գըսմընըն տաիսի
հալիւ օլունաթըրըն թահգիգաթը
մէվսգէգէտէն տիւ : Պուհնա ֆէլու
քէթմ վէ աթէթ իւղէրիւնէ պէտպիւթ
թէսէլի : Էգճիւ միէ Գըսնսանըն ֆի

ղանընը թէսէլի իտէճէր պիւր միւ
լահաղա վար իտէ պու աստըր քի պու
էշգըպարընէ քէսէրիւթի էճնէպիւ
տէն տիւ : Թու թուլապ մահպուս
վէ Վէրսայրա նապ օլունան 280
աստքիւր իշիւտէն ետընը 40 Գըսնսըգ
նէֆէրի պուլունաթըն աստըր քի պու
էճնէպիւթիւն սիւհալանմաթընա սէպէպ
օլմուշար տըր : քի իմտի պուլունար աս
լա ինտաֆ վէ մէրհամէթ դայըր
շնյան վէ քէնտիւթի տաիսի պու սը
ֆաթը մէմաու հէտէն պիւպէհրէ աստէմ
լէր տիւ :

... Միւլլէլիֆ

Էնգարէ 12 մայիս 4871 :

Ղաղէթայը միւթէպէրիւնիլէ աթի
իւղըրը պէնտիւն տէրճ օլունմասընա
հիւմէթիւնիլի նիյազ իտէրիւ :

Պէլտէմիլիւն հիսարը տէրունիւնտէ
վագը Ս. Կղէմէս հայրապետին իղզ
ու շէքէֆիւնէ միւճէտտէտէն ինչասը
խիթաթընգիւր օլան քիլիսէմիլիւն թագ
տիսի բէսմ ու զինէթի թուհանիւթսի
մահը հալին պէշինճի չարշէմպիւհ կիւ
նիւ սաաթ տօգուզ քաթտէլէրիւնտէ
շու մէճիւ իլէ իճրա օլունմաշ տուր :

Քիլիսէյի մէզքիւրիւն տէրունիւն
տէ վէ չար էթրաֆ հալիլիւթիւնտէ միւ
թէպէրանը միլլէթ վէ հէր սընթտան
միւրէքքէպ խընճալընճ իղտիհամ օլ
տուլու սըրատա : վէ ճէմիլի բէհա
պին կիրուհի քիլիսէ էլպիսէլէրիլէ
գատտա սաֆպէսթէ պուլունտուլու
հալտէ, լաղըմ օլան Սարկաւաթըր
վէ Տիրոցուլար թիֆագաթըրա սէմա
հէթիւ Առաքէլեան Յովսէփ Գերա
պայծառ էֆէնտիմիլ հաղրէթլէրի տէ
րունի քիլիսէտէ գայիտէյի գատիմէ
իւղէրէ էլպիսէյի թուհանիւթիւնի
պիւ իքսա թագտիսի բէսմ ու զինէթի
աղիմէսիւնէ իպթիտար գըլընմըշ տըր :
Հէր նէ գատար իշպու իճրայը պին
իքի տաթթտան զիտէ միւմթէտ օլ
տու իտէ տէ Էքմէնի Գաթօլիք քիլի
սէմիլիւն կիւղէլ արարողութիւնըրը
իշիւտէ պըրճա թէֆրիգէ շսցուն թագ

տիսի քիլիսէ բէսիւնտէ միւշահէտէ
օլունան խայըր մուամէլաթը միւթէ
սէլիւլէյի թուհանիւթէ ճէմիլի հաղը
րունտէ գալպի զահիտէրիւնտէ սիւ
րուր վէ հոգիւթը օյանտըրըրընտան
վէ տիկէր թարաֆտան պէրմէմիլի
քէնտի միւպարէք գաթըրա սուլայըզ
հաղրէթի Գաա էֆէնտիմիլէ թագ
տիմ իտէն Աղիլիւն իղզ ու շէճիւթիւնէ
միւճէտտէտէն ինչա օլունան քիլիսէ
նին թագտիսի քէսաֆէյի տիւտարա
նը միւթէհայէրի վէ միւթէշէքքիւր
օլմաղա տալիւթ իթտիլիւնտէն, քէմալը
մահգուղիլէթ վէ մէմաուլիլէթ իլէ
մէզքիւր արարողութիւնլարա տիւ
գաթ օլունմաշ տուր : Թագտիսի զիւ
նէթի խիթամպուլտուգաա, Ֆ. Կան
չեան Կարապետ վարդապետ ճէնապ
լէրի միհրապը քէպիւր բիշկէահնտան
էիւքոնք սէա իլէ պիւր տուա գրաաթ
խտէրէր, տիհէնը սիւպէսնտէն ոքս
իտէն սէտայը տիւքէշ էտայը ամիսիլի
խուպ ալաղ իլէ բէսիտէյի թագ
սէմա իլլէմիլլէթ տիւ : Իշթէ մէզքիւր
տուանըն տուրէթի :

Դապալիմիլ թաալա վէ թագաւ
տէս հաղրէթիւթի մաթպուտու մու
ֆախխամըր վէլիւմէթը պիւմիւնէ
թիւմիլ վէլիւմէթը տէմ Սուլթան
Աղտիւ Աղիլ խան էֆէնտիմիլ հաղ
րէթիւթի թախթը ալիպախթը Շու
հանէլէրիւնտէ էպէսնիւմուլ, վէ վի
ճուտու ալէմաուտու շահինշահիլէրի
նի քէսաֆէյի էքտարը քէմիլէտէն
մաթըն իլլէյէ : Ամին :

Ճէնապը Հագգ տէվլէթիւ նէճա
պէթիւլ շահպատէկէանը ճիւլանդախ
թան հաղրաթընը, վէ տէվլէթիւ խ
մէթիւլ Վալիտէ Սուլթան ալիլէթիւշ
չամ էֆէնտիմիլ հաղրէթիւթիւնէ
վայը թէվֆիգաթը հիքմէթայաթը ի
լահիլէ իլէ միւշէրրէֆ իլլէյէ : Ամին :

Ումուրու մէհամը սալթանաթը
Սէնիլէ իլէ զիւշէրէֆ վիւքէլույը ֆախ
խամ հաղրաթընա, վէ զիւրի խաթիլի
գուլուրանէսիլլէ մէսուտ վէ միւ ֆիթէ
խիւր սուլունտուլուգա մուլ վալիլի վա
լաշանըմը հաղրէթիւթիւնէ հուղուրու

Ֆիրաւան իհտան խլէյէ : Ամին :

Հազրէթի Իսա էֆէնտիմիդին քիլիսէյի շէրիֆինն ուրու լէիսի հաշմէթ լիւ տօգուղունճու Պիտ Բաբա հաղրէթլէրինի ղիւրի ճէննահը սամէտա ճիլէսինտէ հըֆղ ու հիմայէ Իտուպ անըն հիւսնի նաղարը հէյսմթիունէ արին իւղէրլիմիդտէ հայէտնիւմուն խլէյէ : Ամին :

Հալա լիսասէթը բուհանլէմիդտէ մէսնէտ նէշինի իգպալ օլան մէմա հէթլիւ տօգուղունճու Անտոն Պետրոս իմթոդիկոսունմուղ հաղրէթլէրի նէ , վէ եպիսկոպոսունմուղ մուրախ խասըմը ֆաղիլէթլիւ Աւաքէլէան Յովսէփ Գերապայծառ հաղրէթլէրի նէ ուղուն էօմիւրլէր իհտան խլէյէ : Ամին :

Նիհայէթ ճէնասը Հագգ պիլճիւմ լէ միլլէթիմիդի սայէյի Իսահաթիւմ յէյի հաղրէթի թաճտարիտէ քէմալը իսթիքահէթը հալ վէ ասպիշի պալ իլէ մէքուր խլէյուպ , իշպու թէ շէպիլիսաթը խայրլէմիդին հիւսնի իիթամընա նայիլ պուլուրոտղունա ըլհարը թիլէք քիւրթիւմիւղիւ գա պուլէ շայան , վէ քէնաի իւմի լէմ եէղէլինէ թագալիսէն Ս . Կղեմէս հայրապետին շէօհրէթինէ ինչա օլունան իշպու էսէրի խայրլէյէ զայրէթիլիւ զար վէ էյիքտար քեաֆֆէյի լէհա պին կիրուհինի , միւթէպէրանը միլլէթի վէ պիլճիւմի տինտարանը էլ թաֆը բապաանիլէսիլէ իլէլ էպէտ թալթիֆ , վէ շէհրիմիլին մումաիլէյն շէֆաաթճըր Աղիդին ղիւրի հիւմայէսինտէ էքտարը քէմիլլէտէն հէր տէմ մասուն պուլուրտուն : Ամին :

Խշպու տուտտան սօնրա ճէմիի տինտարան եէկէան եէկէան խաչ էօրմէյէ կէլտիքլէրինտէ , շիմալլէտէ կին միւթէատաիտ խանէլէրինէ արի կէր ալթիլէր իլալէիլլէ քիլիսէյի մէղքիւրիւ ինչա իթաիթիքտէն սօնրա թէղէլին վէ թէնիլլիլինէ աաիսի միւին օլմուշպար տըր :

Էթիլիսի քէնչէմպիլի կիւնիւ ալէս սապահ սաաթ օն պիլր բատտէլէրին տէ միւշալիլէյն Գերապայծառ հաղ

րէթլէրի քիլիսէյի մէղքիւրաէ քէմալը ղիլնէթ իլէ Չայնաուր Պատարագը սուլտուգլարը սըրատա , եէօլմի մէղքիւրիւն մինասիպէթինէ կէօրէ , Ս . Կղեմէս Հայրապետին շէֆաաթընա սըտգ վէ քիլիսէյի քիլիսէյի ղայէթինտէ տէմամ օլունմուղ իւղէրէ պիլր նութգ տալիս իրաա խլէմիլլէր տըր : Պուաւրաա վէ պիլլէթիւն կիւն գարֆընտա քիլիսէյի ճէտիտէյէ միւթէպըպէն գօշան սայըսըղ տինտարանը իպրաղ իթաիքլէրի իպատէթ վէ խօշնուտիլէթ վէ սէխամլէթ թարիֆտէն միւս թաղնի տըր :

Բապալիմիդ Թաալա Ս . Կղեմէս Հայրապետին շէֆաաթը իլէ էնդարէ ահալիսինի պու անէտէկին իթիգաւորտա ալէլ իւմում սապիթ վէ քիլիսէյի շէրիֆէ մէֆրուղ օլտուղու ի թաաթտա քեաֆֆէթէն սալիմ վէ գատիմ սագլատըղը միսիլիւ ֆիմա պատ տաիսի տագլամսընը մումաիլէյն Աղիդին հիմայէսիլէ քէնտի մէր համէթինտէն պէքլէրիլ :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

Եէմէն վալիսի վէ ֆրգայը աղքէրլէսի գօմանտանը տէվլէթիւ Բէտիֆ բաշա հաղրէթլէրինէ թարաֆը էշրէֆ հաղրէթի միւլիւքէանէան ի թա վէ իհտան պուլուրումուշ օլուն պիլր գապա մուրասաա գըլըճ կէշէն շարշամպա կիւնիւ գուրէնայը հաղրէթի շէհրիարիտէն պիլր զալթէ թէվ տիլէն Եէմէն ճանիպիլնէ իրսալ պուլուրտուղու իշիալիմիշ տըր :

— Տէվլէթի Ալիլէ թարաֆընտան Ամիլիգատան մուպայա օլունմուշ օլմն նէվիճաա վինկէսթէր թիւֆէնըլէրինտէն պիլր գըթա մըգտարըն պուտէֆա Թէքսանէի ամիլլէյէ վիլուտ իթմիշ օլտուղունու Լէվանթ Հէրալտ եաղըօր :

— Պիլր իսթիգըսաղ ագտընըն լուղումի պու էննտա տէքքէար խտէ , նէ սուրէթլէ նէշր իտիլիլ քէս

պի ըաղպէթ իտէճէֆի մաստէսի չաշանը աղգաթ մէվտտան տըր :

Ճրամաա վէ Արաման մուհարէպէսի հէր մահալտէ թէտարիքէաթը հարպլէյէ թէշէպալիսի իլթիլամ իլէտիկի կիսի , Տէվլէթը Ալիլէնին տաիսի պա թէտարիքէաթտան կէրուտուրմաը միւմքին օլամայաճաղը ճիհ հէթլէ , պուստան աօրայը հուսուլէ կէլէն մէսարիֆաթը ֆէվգէլատէ սուլուրու զայըր մուլթալմէնին թէղէիտինի մուճիպ օլաճաղընտան , սալթանաթը սէնլէ ագալ իսթիգըսաղ թէսալվուրու իլէ կէրէք աղլուտ մէղքիւրէյի թէսվլէ վէ կէրէք վալրիտաթը արթըրաճագ սուրէթտէ մէմալիքին մէտարը սէրվէթինի միւս թէրլէմ օլուր իմալաթը խայրլէյի իճրա վէ թէտաիլիլտէ պըրաղըլան մաաշարը իթա պուլուրմագ նիլաթը տալլէսինտէ պուլունմուշ սուր :

Պունտան պաշգա իսթիգըսաղ թաւրիլլէ Տէրաաաաթէթ քիաշասընա ագլէ տալիսի կէլէճէ կինտէն , ֆայիգճէ էհլէնլէթ հասըլ օլաճաղը կիպի մուամէլաթը մալլէ վէ թիւճալլէ վէ սէնայլէտէ քէսպի սուհուլէթ իտէր , ֆապաթ նէ սուրէթլէ ագալ իսթիգըսաղ օլունաճաղը տաիսի թահգիգէ շայան տըր : Եէօլլէ քիտէվլէթէ պուպապտէ պիլր գաշ ճիհէթտէն թէքլիֆաթը վուգու պուլուպ , պապը Աիլիշպու թէքլիֆլէր իւղէրլինէ միւգա քէրէ իթմէքաէ տըր , վէ մալլէ նէպալէթի ճէիլիսի էսհամը ումումիլէնին հաղիրան թագալիթլէրինի իթա իլին լաղըմ կէլէն մէպալիլի թէտարիք իլէմիշ տըր :

Թահգիգաթը վագաամըգա կէօրէ էքի թէքլիֆ գապուլէ մուգալին օլուպ , պունարտան պիլրի Ղալաթաա իքի էն մէհուր պանգա թարաֆընտան արղ օլունմուշ սուր : Տէվլէթին եէնիտէն էսհամը ումումիլէ իիւրաճ իթմէսինին տաիսի մութէսա վու պուլունտուղու մէսմուլթտան տըր :

— Բումէլի շըմէնտըֆէրի հագգընտա ալլման մալիւմաթ մուճիպի

մէմնունիւթ տիր . չիւնքի Գիւլիւք Չէքմէճէտէն երմի քիւօմէթրօ իւէ- ըսլէ գատար օլան մահալէր տէր- տէսթի թանգիւմ տիր : Թարիգի մէզ- քիւրիւ ինչա իթմէքտէ պուլունան գումբանեանըն պաշ մէմուրու միւ- սիւ Վիթալիս իշպու թըշրիյնի սանի- տէ Չաթալճայա գատար թարիգի մէզ- քիւրիւ թէմտիտ իլէ ամէտշիւտէ միւպաշէրէթ իթմէք նիյէթ վէ իւմի- տինտէ պուլունտուղունու պէյան իթ- մէքտէ տիր :

Տէտէսդաճ թարաֆընտա տախի թարիգի մէզքիւր ինչաթը քէմալը սիւրաթլէ իճրա օլունմագտա վէ Թօք գաբու սարայը հիւմայունու ճիւլա- ըրնտա Սարայ պուրնունա տօղու պազը իգթիզա իտէն մահալէր հէտմ օլունարագ , էօլուն թանգիւմնէ միւ- պաշէրէթ գըլընմագտա տըր :

— Նէզտը տէվլէթի Ալիէտէ իրան տէվլէթի սէֆիրի նասպու թային գը- լընան Հասան Ալի խան հաղրէթլէրի պու կիւնդէրտէ Տէր—Սաստէթտէ պէքլէնիմէք իւզրէ օլուպ , մումաի- լէյհին իսթիգպալի իշիւն Տրապիզօն վալիսի մուալիինի սաստէթլու Տի- միթրաքի ճէնապլէրի Պաթուլմա իզամ գըլընմը տըր :

— Մայիս 23 սալը կիւնիւ հաշմէթ- լիւ Աւթրիա իմբէրաթօրու հաղ- ըթլէրի վէննատան Ծօմպրիւն նամ մահլէ ագիմէթ խտէր իքէն հէտմ օ- լունմագ իւզրէ օլան պիր խանէնին պիր պէշիւք տիրէյի հէր նասըլ իտէ իմբէրաթօր արապասընըն կէչէճէյի էսնտտէ էօլուն օրթասընա տիւշմէ- սինտէ , տրասպաճը մուխաթարայը կէօրտիւքտէ արապայը սաղ թէրա- ֆա չէվիրմէ իլէ մուխաթարայը տէֆ խտէպիւմիշ տիր :

Պու վուգոււթը միւթէէտիւֆէ- յէ տըգգաթսըզ պուլունան ամէլէ- լէր ախղ ու կիրիֆթ օլունմուշար տըր :

Թիւրքի .

— Ճէնապը էրրահիւմ իւլ ըահմին ճիւմլէ պէլտէյի սամէտանը իւահիւէ-

սինտէ մասուն վէ մահֆուզ պուլուր- սուն :

Իշ պու մայրսըն երկրմինճի բէնչ- չէմպիհ կիւնիւ տօղուզ պուլուգ- ըատտէլէրինտէ Պէյօղլու Թագսիմի խարիճինտէ վէ Բանկալթի ճատտէ- սինտէ քէպլին էրմէնի Գաթուլլի խա- թախանէսի իթթիտալինտէ պուլու- նան ճանպողթանէտէն գաղաէն դու- հուր իթմիշ օլան հարիգին էմրի իթ- ֆասընա զապթիւ միւշիթլէթը ճէ- լիլէսի իլէ Պէյօղլու մութատարրֆ- լըղը մէմուրլինի քիրամը տէրհալ եէ- թիշէրէք սարֆ օլունան սայ ու զայ- ըթլէրի վէ խուսուոի իլէ մութա- սարրֆլըղը մէզքիւր պինպաշսը է- ֆէնտի իլէ Տօլապ տէրէսի եիւզ պա- շըրի աղանըն ճանպարըն ֆէտա իտէր- ճէսինէ աթէշը սուղանըն իթֆասը հազգընտա վագը օլան իգտամաթ վէ զայրէթլէրի էսէրը սէմէրէսի օլա- ըագ խասթախանէյի մէզքիւրէ լէ էլ համտ վէ իւլմինէ պիր կէօնա զարար վէ վիյան խասպէթ իթմէքսիլին իթֆա օլունմուշ տուր . վէ պու իտէ մահզա բատիշահի թէպաա բէրվէր էֆէն- տիմիդ հաղրէթլէրինին թէպասըլ շա- հանէլէրի հազգլարընտա օլան հիւմնիւ թէվէճճիւհիւ սէնիլէյի խոսրովանէ- լէրինին սէմէրէսի օլունուղունա չէգ- գ վէ չիւպհէ օլմատըղընտան տուայը տիմուլմէթը էյամը էօմր վէ իգպալ միւլիւքեանէլէրինէ մուվաղէպէթ իլէ պէրապէր էֆէնտի վէ աղայը մումա- իլէյհիւմա իլէ զապըթտանը սայլիլէնին հիւմլէթ վէ զայրէթլէրի ճիւմլէ թա- ըաֆընտան շայան թահալին վէ թագտիր օլունաճագ պիր հալ օլունուղունտան թէ- չէքքիւրաթը աղիմէյի համլի խասթա- խանէյի մէզքիւր խտարէ մէճլիսի թէրաֆընտան իշ պու վորագա զա- ղէթայը միւթէպէրէնիլ իլէ նէշը ու իլան գըլընմասը միւսթէրճա տըր :

Մէճլէի իտրէ խասթախանէյի Բէգիւր :

Ճիւմլէ համլէթլիւ ապօնէլէրի- միլին վէ միւշթէրիլէրիմիլին ապֆը- նը նիլազ խտէրէք պէյան խտէրիլ քի-

պու տէֆա մաթպաաճա զաղէթամը- զա պիր եաղնըշըգ իսապէթ իթմիշ օլունուղու մալիւմիւմիւզ օլունուղտա , սէրիան թասհիհինէ իպթիտար իլէմի- շիլ տիր . չէշլէքի 387 ինճի սահիֆէ- տէ Թէլէրաֆիյէ իպարէսի եէրինէ Միւթէնէվիլէ իպարէսի վագ օլունա- ճագ իքէն հէր նասըլ իտէ սէհվէն թէ- լէղրաֆիլէ իպարէսի վագ օլունմուշ տուր :

— Երու տէօրթ պէշ կիւն զարֆընտա նէշը օլունան Սիւբլիմանլարտա վէ սա- յիր զաղէթալարտա Բարիլ հազգըն- տա շայանը իթինա վէ միւհիւմ խա- պէրլէր դուհուր իթմէմիշ օլմաղ իլէ- պու տէֆա զաղէթամըզա թէլէղրա- ֆիլէ տէրճ օլունմամըշ օլունուղունու պլտիրիլիլ :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Քաթօլլէք տինտարանընա էլլէմ օ- լան տուալարըն իլալէսի իլէ պու տէֆա մաթպաաճա զաղէթալարտա թապ ու նէշը օլունմուշ օլան :

ՀՈՌՎՄԵԱԿԱՆ

Քիւսպնէլիւն Վարդապետ—Իի—ն Ֆիրուսթ օլունտուղի իլան օլունուր :

Ֆիւ . 50 բարա :

ՖՈՆՏՈ ՖԻՅՈՒԼԱՐԸ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Զարչամդա .			
Սապահ	Մայիս	19	52 4
Ագչամ			52 37
Բէրչէմպէ .			
Սապահ		20	53 7
Ագչամ			53 2
Ճուլմա .			
Սապահ		21	53 8
Ագչամ			52 38

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ ՄԵՐԱՅԷԼ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻԻՆ ՄԻԻԷԷՆՏԻՍԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՈՏ ԵՎՂԵՐԻՈՏ ԳՈՂՈՏ ԹԻԻ 19 ՎԵՐԻ ԶԱՊ